

JAUNAIS CELS

AGROFIRMAS «KRASNIJ OKTJABRĪ» PARTIJAS, ARODBIEDRĪBAS,
KOMJAUNATNES KOMITEJU UN ADMINISTRĀCIJAS ORGĀNS

SESTDIENA,
10. SEPTEMBRIS,
1988. g.
№ 37 (72)

Cena 2 kap.

PĀRSKATI UN VĒLĒŠANAS

PĀRKĀRTOŠANOS SĀKT AR SEVI

Uzreiz gribu teikt, ka pārskata un vēlēšanu sapulce agrofirmas «Krasnij Oktjabrj» siera rūpnīcas partijas organizācijā man patika. Varbūt no to prasību viedokļa, kuras šodien izvirzām partijas celtniecībai — lai būtu stingri nodalītas partijas, padomju un saimnieciskā darba funkcijas, viss arī nemaz nebija tik gludi. Acīmredzot, varētu izteikt zināmas pretenzijas, piemēram, par to, ka komunistu uzstāšanās pārsvarā bija vēlīta saimnieciskajiem un sociālajiem jautājumiem, taču, manuprāt, tas nebija nekā briesmīgs, jo visi taču zina: pārkārtošanās likteni izšķir tieši šo jautājumu sekmīga atrisināšana.

Pārkārtošanās liktenis... Tas atkarīgs no daudziem faktoriem. Neviltots satraukums pārskata un vēlēšanu sapulcē izskanēja agrofirmas ģenerāldirektora vietnieka Pētera Zukuļa runā. — Es negribētu, lai mūsu pagaidām ļoti veselīgajā kolektīvā diskutētu par karoga krāsu un lozungu saturu, nevis strādātu tā, kā to prasa šodiena. Kurš no jums ir dzirdējis, ka tagad Rīgā tik populārais mītnos skanētu aicinā-

jums: raža draud aiziet bojā, lauki gaida darba rokas, pulcēsimies un iesim talkā lauku ļaudīm! Es vismaz neko tādu neesmu dzirdējis.

Un ir absurdi domāt, ka mums, mūsu republikai, vajag būt tikai nē-mējai. Ņemt un neko nedot prefī. Pašlaik, piemēram, stacijā pienākušas septiņas tonnas mazuta siera rūpnīcai. Ja tā nebūs, izdzīs uguns kurtuvēs un rūpnīca vienkārši apstāsies. Bet par šo pašu mazutu, tāpat kā par daudz ko citu, vajag maksāt ar galas un siera piegādēm Vissavienības mērogā.

Es ierosinu nevis tukšas runas, bet konkrētu darbu. Bērniem mūsu šefības bērnodaržā vajadzīgs peldbaseins. Lai katrs, kas apguvis kādu celtniecības specialitāti, nostrādā tā izbūvē dažas dienas. Bet tie, kuri nekā nemāk, var samest pa desmitniekam, lai būtu ar ko samaksāt celtniekiem, kas objektā strādās brīvdienās.

Vai nav tiesa, tas bija ļoti negaidīts pagrieziens sapulces gaitā! Bet tas piedeva sarunai tik nepieciešamo lietišķības nokrāsu. Lai gan, profams ne uzreiz

PANORĀMA

CIETES RŪPNĪCA STRĀDĀ AR PILNU JAUDU

Septembri tautā sauc par viršu mēnesi, tomēr, šķiet, tam labāk piederētu kartupeļu mēneša nosaukums — bumbuļu vagās, kā mēdz sacīt, ir lieli un mazi. Strādā kolhozu un padomju saimniecību ļaudis, strādā arī viņu čaklie palīgi — skolēni. Ievadījuši kārtējo mācību gadu, skolu bērni drīz pēc tam uz lauku mācību grāmatas atbīda malā, saģērbjas siltāk, ņem spaiņus un grozus, un palīdz novākt «otrās maizes» ražu.

Ar septembri spraigs darba cēliens sākas arī mūsu agrofirmas cietes rūpnīcā — gan no rajona saimniecībām, gan no kaimiņu rajoniem nāk kartupeļu piedevums. Šogad sezona uzņēmumā iesākās jau 22. augustā — krietni agrāk nekā citkārt. Pirmie savus bumbuļus atsūtīja Jēkabpils rajona kolhoza «Mežgale» ļaudis. Drīz pēc tam uz rūpnīcu savu produkciju sāka vest arī mūsu pašu saimniecības kartupeļu audzētāji. Starp pirmajiem kartupeļu sagādes sezonas atklājējiem ir arī kolhozs «Sarkanā ausma».

Ar katru dienu aizvien vairāk kravu tiek pieņemts rūpnīcā, pa tās vārtiem iebrauc automašīnas ar Daugavpils rajona Naujenes kolhoza, Krāslavas rajona Bērziņu saimniecības, Jēkabpils rajona kolhozu «Vīpe» un «Ļeņina karogs», kā arī citu pazīšanās zīmēm uz kabīņu durvīm. Sācies spriegs darba laiks gan tiem cilvēkiem, kuri strādā bumbuļu pieņemšanā, gan arī tiem, kuri atvesto produkciju uzreiz pārstrādā cietē vai novieto pagaidu uzglabāšanas laukumā stīpās. Lai šoferi iespējami ātrāk varētu nodot vedumu un braukt projām, analīzes izsniedz ne tūlīt, kā tas bija agrākajos gados, bet nākamajā reisā. Tāpat bez kavēšanās cenšas organizēt izkraušanu.

Precīzi un izdarīgi darbu veic svērtāja Pavla Baikova (pirmais attēls). Cietes ražošanā maiņas savā darba sardzē stājas ik pēc nedēļas. Aizejošā nedēļa bija nodota kolektīva ziņā, kurā sausās cietes ceħā strādā aparatiste Larisa Vorobjova (otrais attēls). Pašlaik uzņēmumā darbojas trīs laboratorijas: vienā nosaka bumbuļu kvalitāti un cietes iznākumu (Itdz šim tas apmierina darbinieces), otrajā — cietes kvalitāti, bet trešajā laboratorijā ir čipsu ceħā. Visu šo saimniecību, kurā strādā vairākas speciālistes, vada Ingrīda Skačkova (trešais attēls).

A. MEŽMAĻA teksts un foto

Agrofirms padomes kārtējas apspriedes darba kārtības galvenais jautājums bija saimnieciskā aprēķina ieviešanas gaita siera rūpnīcā. Par to, kas šajā uzņēmumā jau paveikts un kas izdarāms tuvākajā nākotnē, informāciju sniedza agrofirmas plānu un ekonomiskās nodaļas vadītājs Anatolijs Sabanskis un zinātniski tehniskās informācijas centra vadītājs Valērijs Petrovs.

Atzīts, ka šajā uzņēmumā lietderīgi ieviest saimnieciskā aprēķina otro modeli, tas ir, darba apmaksu organizēt pēc ražošanas galarezultāta un atkarībā no tā. Padome uzdeva Itdz. 1989. gada 1. janvārim veikt visus nepieciešamos pasākumus šī modeļa efektīvai ieviešanai, izskaidrot strādājošajiem tā priekšrocības un izdevīgumu gan agrofirmai kopumā, gan attiecībā uz katru strādājošo. Uzņēmumā jau tagad viss sagatavots algu reformai, kuras mērķis dot iespēju strādājošajiem vairāk nopelnīt, kas savukārt balstīsies uz ražotās produkcijas kvalitātes celšanu. Jaunā modeļa ietvaros tiks noregulētas arī attiecības starp ce-

STINGRI NOSTĀTIES UZ SAIMNIECISKĀ APRĒKINA CEĻA

hiem.
Padome izskatīja citus jautājumus.

Tajā skaitā par plānu un ekonomiskās nodaļas, centrālās grāmatvedības darba pilnveidošanu, jaunbūvējamo ceħu vadītāju štatu nokomplektēšanu, tajā skaitā maizes ceptuvē un konditorejas ceħā.

Tāpat tika apspriesti pasākumi konfekšu «Gofina» kvalitātes uzlabošanā, kas veicams, lai varētu iegūt labākas kvalitātes kartupeļu izspiedas.

Juris KAUŠA

AUG TEICAMA MAIŅA

Riebiņu vidusskolas audzēkņi visu gadu, īpaši vasaras mēnešos, savu spēku robežās palīdz agrofirmai «Krasnij Oktjabrj» visos lauksaimniecības darbos. Šīs vasaras brīvdienās vairāk nekā 120 skolēnu strādāja laukos, fermās, graudu kaltēs. Jūnijā kolhoza strādāja skolēnu ražošanas

brigāde, kuru vadīja skolotāja Marija Bogdanova. Kaut arī bija ļoti karsts laiks, bērni padarīja daudz — viņi novāca akmeņu no 3,4 hektāru liela lauka, divreiz izravēja bietes (pirmoreiz vairāk nekā triju, otreiz — 1,5 hektāru platībā). Kad mēneša beigās tika izdarīts kopsavilkums, labākie brigādes locekļi — Gaļina Ivanova un Svetlana Ivanova, Tatjana Škuratova,

Anna Valtēre saņēma agrofirmas Goda rakstus par labu darbu, Natašai Gadļevskai un Antoinai Gadļevskai, Olgai Šefnerei tika izteikta pateicība. 1. septembrī svinīgajā līnijā ražošanas brigādes locekļi tika apbalvoti ar grāmatām, paldies pelnījuši arī skolotāji.

Daudzi skolēni ražošanas iecirkņos strādāja arī patstāvīgi. Tā Gaļina Ivanova vēl pēc darba skolēnu ražošanas brigādē jūlijā

un augustā nostrādāja 28 dienas kaltē. Līga Belousova un Marita Belousova kolhoza darbā piedalījās vairāk nekā 40 dienas, Zanis Golubevs — 38 dienas, Andris Gorins, Grigorijs Jakovļevs, Zanis Sils — 35 dienas, Jevģenijs Guļ-

binovs — 33 dienas, Dagnis Pastars — 31 dienu, Aleksejs Abajevs — 30 dienas. Īpaši gribas atzīmēt 10. B klases audzēkņi Vadimu Maslobojevu, kas pagājušā mācību gadā sekmīgi apguva mehānizatora profesiju, saņēma vadītāja tiesības un vasarā strādāja ar traktoru pirmajā ražošanas iecirknī. Vēl jāpiemin arī Preiļu 2. vidusskolas audzēkņis Aleksejs Volosnovs, kurš otrā ražošanas iecirknī pirmajā sektorā nostrādāja 41 dienu, Riebiņu vidusskolas 8. klases absolventi Jānis Pauriņš — 49 dienas, Anīta Uzuniece — 38 dienas.

Visi viņi, kā arī skolēnu ražošanas brigādes locekļi tiks prēmēti par godprātīgu darbu kolhozā 1988. gada vasarā.

Cenģīgi strādājuši ļoti daudzi bērni. Vairākums no viņiem — tie, kuri kolhoza darbā piedalījās ne mazāk par divpadsmit dienām, — tika atzīmēti svinīgajā līnijā Zinību svētkos. Gribas pateikt skolēniem arī caur laikrakstu lielu paldies par palīdzību, par veikalām, strādīgajām rokām, par mīlestību uz zemi! Novēlam jums panākumus mācībās, sportā, sabiedriskajā darbā! Mēs esam pārliecināti, ka mums aug teicama maiņa — labi, krietni, čakli cilvēki, kas godam turpinās savu vecāku darbu.

Zoja AGAFONOVA,
agrofirmas «Krasnij Oktjabrj»
partijas komitejas sekretāre

No zāles atskan replika: «Samest jau mēs varam. Tikai ir ļoti žēl, ka 280 tūkstošus rubļu, kas paredzēti Preiļu labiekārtošanai, pilsētas izpildkomiteja tērē akmeņu uzstādīšanai pilsētas centrā.»

Asi jautājumu nostādīja komunisti Venedikts Mikitovs:

— Mēs esam partijas biedri, un mums jājūtas par visu atbildīgiem. Piemēram, gribas zināt, kāpēc rajona centrā tiek celtas un remontētas tikai administratīvās ēkas, bet piebūvē skolai mēs tā arī nespējam sagaidīt. Bērniem jānācās divās maiņās. Un kāpēc galu galā tik bezspēcīga ir milicija un prokuratūra cīņā pret spekulāciju ar alkoholiskajiem dzērieniem!

Jautājumi... Jautājumi... Atbildes uz vairākiem no tiem deva pati partijas organizācijas pārskata un vēlēšanu sapulce. Varbūt ne katreiz šī atbilde izskanēja tieši. Taču katrs,

atbildes jēgu: daudzu nelaimīgu cēlonis slēpjas mūsos pašos. Ļoti pārliecināti šī doma izskanēja komunistes Valentīnas Deksnēs runā:

— Gribētos, lai katrs PSKP biedrs daudz vairāk pārdzīvotu par to vietu, kurā viņš dzīvo un strādā. Es esmu komuniste, un, ja man kaut kas nepatīk, tad mans pienākums ir to izlabot. Bet mēs cenšamies neaizvērt tos pašus spekulātus — cigānus, kuri tirgojas ar alkoholiskajiem dzērieniem. Un viņi jau kļuvuši gandrīz vai par galveno spēku pilsētā. Es personiski esmu par rīcību. Un arī par to, lai mūsu bērniem būtu peldbaseins.

Jaunais komunistis Raimonds Babris izteica domu, ka lielas grūtības ir ar partijas rindu papildināšanu. — Lai izpildītu lēmumu par komjaunatnes darba vadīšanas uzlabošanu, ilgi negudrojojt, komjaunatnes pirmorganizācijas sekretāru uzņēma partijā, — viņš

būtiski varētu uzlabot. Kad par manu uzņemšanu PSKP rindās lēma partijas komisija un birojs, pat pa īstam nebiju apguvis partijas Programmu un Statūtus. Bet audzināšanas darbam būtu jāsaķas, jau gatavojot cilvēku uzņemšanai komunistu rindās.

Ar satraukumu runāja komuniste Jekaterina Brodūza:

— Ar tuberkulozi slimais Dzeržinskis atdeva bērniem ābolus, kurus viņam atnesa. Bet tagad ir ļoti maz tik nesavīģu cilvēku. Taisni vai negribas būt partijā, kad sāk domāt par birokrātismu, kurš nevis samazinās, bet pieņemas spēkā.

Lai sapulces dalībnieki man piedod, ka laikraksta platība neatļauj man šeit citēt visu debatēs iesaistījušos runas pilnā apjomā. Diezin vai tas arī ir nepieciešams. Iekarsumā cilvēks nereti taču arī pāršauj pār stripu un pats ne vienmēr par to

PĀRKĀRTOŠANOS SĀKT AR SEVI

Nobeigums. Sākums 1. lappusē.

priecīgs. Taču domāju, ka šis iekārums arī ir galvenais pārkārtošanās ieguvums. Pārkārtošanās, kas, būdama revolucionārs process, necieš pirmām kārtām vienaldzību un stagnāciju.

Sapulcē patiesi nebija vienaldzīgo. Īpaši tas izpaudās, apspriežot lēmuma projektu. Kurš tad neatceras, cik vienprātīgi un inerti agrāk visi cēla roku «par»! Bet, ja pēc sapulces paprasītu, par ko īsti tika balsots, tad daudzi lāgā pat nezinātu. Šajā sapulcē katrs lēmuma punkts tika vērtēts ar milzīgu uzmanību. Vienprātīgi nobalsoja tikai par to, ka ceha partijas organizācijas biroja darbs atzīstams par apmierinošu.

Bet pēc tam sīki un smalki apsprieda pasākumus, kā savest kārtībā bērnu laukumu siera rūpnīcas dzīvojamā namu masīvā. Konkrēti paredzēja darbu pabeigšanas laiku un atbildīgo.

Stingri noteica galvenajam inženierim V. Martinovam un ražošanas vadītājam A. Pizelim likvidēt jebkādu iespēju produkcijas un ražošanas atkritumu iekļūšanai kanalizācijā. Konkrētizēja, kā novēršami trūkumi palīgsaimniecības attīstīšanā...

Es paredzu skeptiķu iebildes, sak, tā jau nav partijas lieta. Šādas jautājumus lietderīgāk risināt ražošanas apspriedē vai arodbiedrības sapulcē. Taču diez vai šīs iebildes būs vietā. Jo tikpat konkrēti sociālās attīstības un ekoloģijas problēmām pievērsās arī partijas XIX Vissavienības konferencē. Varbūt to konkrētā risināšana arī ir viens no galvenajiem partijas politiskajiem uzdevumiem! Tā būtība cīņā par masu piesaistīšanu. Bet partijiskās pieejas darba metodes skaidri noteiktas konferences darba materiālos. Galvenā no tām — sākt pārkārtošanos ar sevi. P. VALERJANOVS

● APRAKSTS

CAUR GADU PRIZMU

SAKARĀ AR KOMJAUNĀTNES
70. GADADIENU

Man priekšā laika gaitā nodzeltējusi grāmata ar nosaukumu — «Lini — ziemeļu zelts». Tajā republikas mērogā apkopota kolhoza «Krasnij Oktjabrj» darba pieredze tālajā 1960. gadā. Drīz veseli trīs gadu desmiti būs pagājuši. Pa visu valsti noskanējuši kolhoza «Krasnij Oktjabrj» panākumi, un uz kolhoza bāzes pirms dažiem gadiem jau izauzusi agrofirma un savu astoņdesmit gadu jubileju nosvinējis viens no šīs grāmatas autoriem — Konstantīns Davidenko. Cilvēks ar agronoma aicinājumu, lauksaimniecības darba organizators, kurš ilgus gadus bijis saistīts ar kolhozagrofirma «Krasnij Oktjabrj».

Saimniecības speciālisti bieži izmantojuši viņa padomus. Šo cilvēku, kura stājā nemanīja nekā no veciņas nevižības, bija pierasts redzēt laukos un administratīvajā korpusā, taču daudzi pat nenojauta, cik interesants ir viņa liktenis. Tas cieši saistīts ar mūsu valsts un republikas vēsturi.

Zans Zaks Ruso teicis, ka ikviena planētas iedzīvotāja pagātne — tā ir vispasaules vēsture. Un šodien mums, cienījamie lasītāji, ir vēl viena iespēja pārliecināties par šo vārdu patiesību.

RETROSPEKTĪVA: Konstantīns Davidenko iestājās komjaunatnē 1922. gadā, kad viņam nebija vēl ne četrpadsmit. 1923. gadā viņu ievēlēja par Petrovskas padomju saimniecības komjaunatnes sūniņas sekretāru. 1925. gadā viņš pabeidza komjaunatnes aktīvistu kursu un tika ievēlēts par Aļeksejevas pagasta komjaunatnes komitejas sekretāru. Kopš 1926. gada viņš bija komjaunatnes Belgorodas apriņķa komitejas ekonomiskās un tiesību nodaļas vadītājs.

Sākot stāstīt par vietu, kur pagājuši viņa jaunība, paši no sevis prātā nāk dzejoļa vārdi: «Bet aiz Belgorodas, tur, pie Harkovas, jauzu asins jūrā zeme sārtojas». Tā ir ne tikai dzeja. Šajos vārdos ir arī to skarbo gadu dzīves īstenība.

Caur Belgorodas apriņķa Kurskas guberņu, kur dzimis Konstantīns Davidenko, ko toreiz sauca vienkārši par Kostju, kā baiga viesuļvētra pārbrāzās sociālās katalīzmas. Vācu karaspēks, baltgvardi, petļurieši... Nomainīdami cits citu drausmīgā karuseli, viņi te ieņēma, te atdeva Kurskas guberņas ciemus un pilsētas, sējot nāvi un postu. Bet pēc tam iestājās klusums...

Taču vajadzēja no drupām uzcelt izpostīto dzīvi, audzēt maizi un pabarot valsti, nostiprināt padomju varu. Tie bija uzdevumi, kas pa spēkam tikai pieaugušajiem.

Mūsu šodienas uztvērē komjaunatne un jaunība nav šķiramas. Bet to gadu komjaunieši no bērniības uzreiz iesoļoja briedumā, — stāsta Konstantīns Davidenko. — Un tur nav nekā apbrīnojama, ka piecpadsmit gadu vecumā es kļuvu par Petrovskas sovhoza komjaunatnes sūniņas sekretāru. Pazīstamais karavadonis Tuhačevskis 25 gadu vecumā jau komandēja divīziju. Tajā laikā mēs ātri kļuvām pieauguši.

Komjaunatne pirmām kārtām bija politiska organizācija, un katrs VĻKJS biedrs uzskatīja sevi par revolucionāru. Mēs bieži pulcējāmies kopā, sapņojām par pasaules revolūciju un dziedājām Internacionāli. Tās vārdi: «Mēs jaunu pasauli sev celsim» — tika uzverti kā vadonis darbībai. III komjaunatnes kongresā Vladimiris Iljičs Ļeņins aicināja mūs likvidēt analfabētismu. Citus norādījumus un rekomendācijas, kā tas bieži notiek tagad, mēs nemaz negaidījām. Petrovskas ciema iedzīvotāji, kas veidoja daļu no sovhoza kolektīva, visi bija analfabēti. Tā nu pirmie komjaunieši kvēpeņu gaismā veica izskaidrošanas darbu. Mācīja zemniekus un mācījās paši.

Savā sūniņā mēs nolēmām pirmām kārtām pacelt katru komjaunieša kultūras līmeni. Uz visiem laikiem atmiņā man iespiedies toreiz pieņemtais lēmums. Pēc tagadējās saprašanas un jau iegūtajām birokrātiskajām iemaņām šķiet nedaudz kuriozs. Bet toreiz mēs to uztvērām kā īsti revolucionāru. Protokolā tas bija ierakstīts apmēram šādi: «Katram komjaunietim jācīnās par valodas kultūru un nedrīkst lamāties pašam. Gadījumā, ja kāds izteiks neglītu vārdu (mat), viņš tiks sodīts ar desmit rīkstēm pa to vietu, kur beidzas mugura.»

Vārdi toreiz saskaņēja ar darbiem, un drīz viens no mūsu komjauniešiem par valodiskām «greznībām» tika sodīts atbilstoši sūniņas sapulces lēmumam. Viņš uzrakstīja sūdzību uz Belgorodas apriņķa komiteju, taču nebūt ne tāpēc, ka bija sodīts. Viņa aizvainojuma cēlonis bija tas, ka lēmums nebija ievērots pilnībā — vajadzēja pērt ar rīksti, bet viņš tika sodīts ar plefni. Turklāt vēl bija izrādīta iniciatīva — desmit sītienu vietā bija saņēmis divdesmit. Protams, pēc apriņ-

ķa komitejas pārbaudes tikām pamatīgi nokaunināti, taču ilgi to nepārdzīvojām.

Ko tur runāt, par tiem laikiem šodienas cilvēki spriež galvenokārt pēc grāmatām. Tās gan stāsta patiesību, taču reti visā pilnībā spēj atspoguļot tā laika kolorītu: toreizējos tikumus, paražas, valodu. Un mēs kaut kā automātiski pāmesam šodienas sadzīvi uz tā laika notikumiem, daudz ko zaudēdami. Taču paskatīsimies uz tām dienām ar toreiz dzīvojušo ļaužu acīm.

Mums nebija ne elektrības, ne radio, ne kino. Taču mūsu aktīvā skaitījās nospēlēts gramofons, — Konstantīns Davidenko turpina stāstījumu. — Vairākkārt noklausījāmos Vladimiru Iljiču Ļeņina, Kolontajas runu ierakstus skaņuplatēs. Bijām pieteikušies burtiski rindā uz Buharina grāmatu «Komunistiska ābece». Komjaunatnes sūniņas tajos laikos veica ne tikai politiskus un izglītošanas uzdevumus, bet arī palīdzēja cīnīties ar aizspriedumiem. Turklāt darījām to gluži praktiski. Bet vienkāršo ļaužu tumsība bija patiesām izbrīna vērtā. Īpaši man palicis prātā tāds gadījums.

Ciemā nez no kurienes paklīda baumas, ka tā apkārtnē mītot raganas. Aizgāja pat tik tālu, ka reiz komjauniešu sūniņā ieradās sieviete, kas lūdza viņu atsvabināt no visstākās raganas, nolēmām pārbaudīt šo versiju uz vietas. Un tiešām, apmēram divos naktī ieraudzījām sievieti baltā krekļā ar slauktuvi rokā. Vaļā palaistos matu plivināja vējš, bet mēness gaisma sievietes stāvu vērtā kaut kādu ieraļu. Nācās spert aktīvus soļus, lai «raganu» aizturētu.

Šodien var likties, ka mēs toreiz nodarbojāmies ar blēņām. Bet Petrovskas ciema ļaudim tā nešķita. Un tā kopā sapulcē pavisam nopietni komjaunatnes sūniņai tika izteikta pateicība par raganu atmakošanu. Starp citu, pēc šīs saņāksmes mūsu komjauniešu rindas papildinājās vēl ar divām meitenēm.

Kas attiecas uz komjaunatnes sūniņas politiskajām funkcijām, tad arī tās ļoti atšķiras no komjaunatnes organizāciju uzdevumiem mūsu šodienas sabiedrības politiskajā sistēmā. Daudz kur komjaunatnes organizācijas toreiz it kā automātiski uzņēmās partijas pirmorganizāciju funkcijas. Tā arī mūsu padomju saimniecībā nebija komunistu, taču faktiski partijas biedrs bija katrs komjaunietis. Sūniņa palīdzēja izveidot trūcīgo zemnieku komitejas, kopā ar tām sadalīja zemi atkarībā no ēdāju skaita, atbalstīja atraitnes. Mežos apkārt sādžai zvēriski izrikojās kulaku bandas. Un komjaunieši, kuriem bija ieroči, aktīvi iesaistījās cīņā pret tām.

Dzijas pēdas komjaunatnes sūniņas dzīvē atstāja Vladimiru Iljiču Ļeņina nāve. Grūti izstāstīt un šodien droši vien arī grūti saprast tās bēdas un sāpes, kuras toreiz izjutām. Atceros, visa sūniņa kopīgi uzrakstījām vēstuli Nadeždai Konstantinovnai Krupskajai. Izteicām viņai visdziļāko līdzjūtību kā proletariāta vadona dzīves draugam un zvērējām izpildīt visus Ļeņina novēlētumus. Varbūt arī mazliet nevieta vēstules beigās pieminējām, ka gribētu savā padomju saimniecībā iedegt Iljiča spuldzīti.

Aprīlī no Nadeždas Konstantinovnas Krupskajas saņēmām atbildi. Tajā bija rakstīts, cik ļoti nepieciešams laukos likvidēt analfabētismu. Par to lomu, kas šajā ziņā piešķirta komjaunatnei kā tuvākajam partijai palīgam. Vēstules beigās bija piebilde: «Es griezios pie attiecīgas organizācijas ar lūgumu ievilkt sovhozā elektrību.»

Tāds bija fakts. 1924. gada beigās sovhozā visās mājās jau kvēloja Iljiča spuldzītes. Diemžēl es neesmu saglabājis šo Nadeždas Konstantinovnas vēstuli, taču uz visu mūžu atmiņā palikusi tā attieksme pret ierindas komjauniešiem, kāda toreiz bija komunistiem, pat tik ievērojamiem un aizņemtiem kā Krupskaja.

Pakāpeniski komjaunatnes darbs ieņēma galveno vietu dzīvē. 1925. gadā mani norīkoja mācīties komjaunatnes darbinieku sešu mēnešu kursos. Pēc to beigšanas ievēlēja par komjaunatnes Aļeksejevas pagasta komitejas sekretāru. Vienlaikus izpildīju arī lasītavas vadītāja pienākumus. Cilvēki toreiz dzīvoja vienkārši, un pagasta komitejas sekretārs, kuram nebija piešķirta nekāda mītne, naktis pārlaida lasītavā uz galda, apsedzies ar vecu laikrakstu komplektiem. Bieži braukāju pa sādžām, uzstādamies par tematu «Kas ir komjaunatne». Un pēc referāta parasti uzreiz arī tika dibinātas komjauniešu sūniņas.

A. AĻEKSEJEVS

Turpinājums sekos.

AR BITĒM VIENĀ MĀJĀ

Kolhoza bišu drava izvietota piekalnītē, ko no aukstajiem ziemeļvējiem sargā mežiņš un koki ap dravas saimnieka Ignata Bogdāna māju. Lejā redzami Pieniņu jumt Saimnieks ar lepnumu stāsta, ka pirms vairāk nekā trim gadu desmitiem ticis pie biškopēja titula. Strādājis par kalēju, bet tā kā pašam bijušas pārdesmit saimes, tad valde nolēmusi, ka jāuzņemas arī kolektīvās dravas vadība. Piekritis. Lai arī grūtos pārbaudījumos un ne mazāk grūtos mācībās viņam, kam tikai četrus klašu izglītība, bijis jāizstāvē šis amats un tiesības tajā strādāt, toties 1976. gadā sasniegts mērķis — iegūts lopkopības I klases meistara nosaukums.

Gadi gājuši, biškopējs strādājis. Nomelnējis un palicis vecs namiņš, kur viņš glabā savu vienkāršo inventāru, rāmišus, kur pa vaļejo logu, medus smaržas pievilinātas, ielido bites un lapsenes. Kad pienāk medus izņemšanas laiks, bitenieks rāmišus stiepj uz savas, ar ne jaunās mājas priekšnamu — tur atrasta vieta, kur novietot sviedes. Durvis uz pagalmu un istabām pastāvīgi tiek virinātas, bites te jūtas tikpat labi kā paši saimnieki. To dien, kad biju dravā, laiks izgādījās lietains un drēgns, saimnieks istabā ieslēdza elektrisko spuldzīti, un vesels spiets sapulcējās pasildīties pie tās.

Par tādu apciemojumu te neviens neliekas izbrīnījies — jau pierasts. Jo ko lai dara, ja citu telpu nav, kur darbināt medus sviedes. Šī vasara nav bijusi no ražīgajām, no katras saimes iegūts pa 4,8 kilogramiem medus. Pērn, piemēram, bijuši visi pieci kilogrami.

Dravnieks priecējas par savu jauno palīdzību Jeleni Jemeljanovu. Arī viņa, var teikt, nav profesionāla biškope, jo Višķu sovhoztehnikumā izmācījies par augu aizsardzības agronomi. Bet darba specialitātē nebija — piedāvāja dravu. Tagad Ļenai liekas, ka šo amatu vairs ne pret ko citu nomainītu, tas izrādījies pats piemērotākais. Gan no tagadējā dravas vadītāja Ignata Bogdāna, gan literatūras iemācījies amata noslēpumus. Iejutusies šeit, gatavojas pati uzņemties šīs saimniecības vadību.

Grūtības jauno biškopēju nebaida. Viņa apzinās arī to, ka pašlaik drava nav savā īstajā normā. Pirmām kārtām jāuzceļ daudz plašāka un laikmetīgāka mājiņa, kur varētu ne tikai uzglabāt inventāru, bet arī izņemt medu. Otrkārt, atrodoties uz vietas, kur tuvumā nav medusaugu un kolhozs tos neplāno arī sēt, palielināt platības, uz lielo ienesumu nav iespējams cerēt — jāizgatavo pārvietojamās piekabes, ar kurām stropus pa vasaru aizvest pie āboliņa sējumiem. Jelena sovhoztehnikumā iemācījies vadīt traktoru — vajadzības gadījumā arī pati varētu nodarboties ar stropu pārvietošanu. Simts saimju, kas pašlaik ir dravā, kolhozam pamaz, — drava jāpaplašina tiktāl, lai tā saimniecībai dotu pienācīgu ekonomisko efektu.

RAIŅA DIENAS — DZEJAS DIENAS

Raiņa personību raksturojuši daudzi — gan dzejnieka laikabiedri, gan zinātnieki un mākslinieki. Savdabīgu vietu šajos stāstījumos ieņem Aspazijas atmiņas un spriedumi. Diemžēl šīs liecības publicētas vismazāk un visvēlāk. Pirmajos pēckara gadu desmitos pret Aspazijas darbiem bija diezgan liela neuzticība, un viņas izcilo lomu Raiņa — mākslinieka dzīvē centās ignorēt. Tomēr tieši Aspazija, vairāk nekā trīsdesmit gadus nodziņvojuši kopā ar Raiņu, ne tikai vislabāk pazina Raiņa darba pacēluma brīžos un ikdienā, bet arī vislabāk pārzināja Raiņa stāstījumus par savu bērniību, jaunību, par tiem laikmetiem, kad viņu ceļi bija šķirti. Kad Raiņa pirmais daiļrades pētnieks Antons Birkerts sāka gatavot Raiņa dzīves apskatu, Aspazija nosūtīja viņam plašu pārskatu par dzejnieka gaitām. Šis pārskats, protams, bija Raiņa atstātu rūpīgs pieraksts.

Būdamā izcila, un gadsimtu mijā pat pati populārākā latviešu dzejniece, Aspazija ne mirkli nešaubījās par Raiņa talanta pārākumu. Vēl nebija iznākušas pat «Tālās noskaņas zilā vakarā», kad 1901. gadā Aspazija nolatīja plašu referātu «Latviešu literāriķa dažādos laikmetos». Viņa asi kritizēja sava laika literatūras tukšvārdību, ideālu trūkumu, mākslinieciskās nepilnības. Runājot par latviešu dzejas nākotni, Aspazija precīzi pareģoja, ka tajā vadošo vietu ieņems vēl tikpat kā nepazīstamā Raiņa dzeja. Bet 1915. gadā Aspazija ar pilnām tiesībām varēja sacīt: «Latviešu tautu tagad bez Raiņa nevar minēt tāpat kā Angliju nevar minēt bez Šekspīra un Vāciju bez Gētes, ja to gribam prezentēt viņas pilnībā».

1917. gadā Aspazija iecerēja uzrakstīt par Raiņu veselu grāmatu — apmēram 20 autorlokšņu apmērā. Raiņa Literatūras un mākslas vēstures muzejā ir saglabājušies šī apjomīgā darba pirmie uzmetumi. Tie izplānoti vienpadsmit nodalēs, no kurām daudzas satur tādus jautājumus, kas vēl līdz šai dienai nav guvuši pilnīgu izstrādājumu, piemēram: «Raiņa māju dzīve (apkārtnē, parašās, kustoņi, putni, pukes, saimniecība, materiālu vākšana)», «Raiņa draugi», «Daba un kultūra Raiņa dzejā», «Sauls ticība un ētika», «Vientulība», «Nāves un mūžības filozofija» u.t.t.

Pirmā pasaules kara notikumi, slimības, impulsi jauniem sacerējumiem nedod iespēju Aspazijai iecerēto nopietni pārvērtīt uz priekšu. Tomēr ir radušās diezgan daudzas piezīmju lapiņas, kurās Aspazija skicē materiālus šai grāmatai, dod savus spriedumus par dzejnieku, atzīmē atmiņu ainas, Raiņa stāstījumus, īpaši par jaunību. Tā, piemēram, Aspazija raksta, ka tautā tik populāro Raiņa «trejkrāsainās saulītes» motīvu dzejnieks bērniībā saskatījis mātes austajās segās, bet sarkastiskos smieklus mācīties, tēva asprātībās klausīdamies. Tādi dzejoļi kā «Agri no rīta» un «Manā istabiņā

tā divi slaucīdamies... Rīta saule: savu dvēseli nes pretī dienai, ļaudīm sartos palagos. Saules kults. Ar trejkrāsainu saulīti sākas. Vienbalta gaisma rada vienlīdzīgai zvaigznei, līdz «Ave soll», bet neatkāpjas no papēžiem nakts.»

Tuvība dabai Rainim dara bagātus arī tos brīžus un gadus, kad viņš šķirts no aktīva sabiedriskā darba, no tiešiem, rosinošiem kontaktiem ar domubiedriem — cietumlaikā, Pleskavas un Slobodskas trimdās, Šveices emigrācijā. Tāpēc dzejnieku nevis baida, bet ierosina vientulība, dod jaunu vielu viņa iecerēm, atklāj zemes skaistumu.

«Raiņa vientulība nav kails tukšnesis ar degošām klintīm, tā

SAULCERĪTE VIESE

KO ASPAZIJA STĀSTA PAR RAINI

sīka dzelzskrāsnīte» ir tiešs Raiņa Viļņas dzīves atspoguļojums, kad dzejnieks, sākdams strādāt par sīku ierēdni, mītiņās sestajā stāvā aukstajā jumtistabiņā un vai nu salst vai apdedzinās pie neapstrādātās krāsnītes, bet lejā «guļ pilsēta dubļos un tvaikos».

Aspazija īpaši uzsvēr dabas izcilo lomu Raiņa personības veidošanā. Tā pirmām kārtām ir dzimtenes, viņa jaunības zemes ainava — ar zilām ezeraciņām, ar Daugavu, ar skanīgiem vasaras rītiem un vakariem, kad lēni nolaižas krāsle un iedegas tūkstosiem zvaigžņiem.

«Dzīves veidi un daba cieši kopā sapītas», raksta dzejniece. «Nakts, kad bezmieģā klausās, kā laime aiz loga elso. Rīts, kad uzceļas. Stāv pie loga bal-

ir apdzīvota, pilna ar brīnišķīgiem augiem, puķēm, putniem, kokiem, mītrs auglības pilns vējš valdina visu atmosfēru, vējš izmazgājas jūras viļņos ar slapiem mašiem. Visas tās balsis, ko sabiedrības troksnī nedzird, būtnes, kurām priekš ikdienas steigas un cilvēkiem nav vārda, te atdara lūpas, ik zālīte čukst, ik miziņa smaržo.»

Daba — arī tā ir sabiedrība, daudz plašāka sabiedrība, «kurai nav cilvēcisku trūkumu, kura neatzīst smagumu, gausumu» — saka Aspazija. Daba sniedz Rainim brīnišķīgo sajūtu — «es visur esmu iekšā».

Aspazija arī pasvītīto, ka kopš bērniības dienām izjusti vientulība dabā ir attīstījusi dzejniekā kvēlu tieksmi pret cilvēkiem, gribu meklēt lielumu cilvēkos, kas izpaužas spējā sajost ko-

pību, sekot lielām idejām, virzīt un veidot dzīvi. Tāpēc Rainis spēj būt arī tālredzīgs publicists, politisks darbinieks, sociālu problēmu risinātājs filozofiskā līmenī. Rainis pieder pie tiem politiķiem, kas saprot pagātni un redz tālu pāri laikmetiem nākotnē:

«Tie, kuros personība ir atmodusies, sadzird slepenu šalkoņu un zinu, ka viņš sevī nes nekaitāmu dzimumu skaņas, kuru valodu tie vairs nepazīst, no kuru ciešanām un priekiem tie nekā vairs nezina, kuru putekļi jau sen izputējuši un pārvērtušies, un kuri tomēr ir dzīvi ar savu pēdējo noslēpumu...»

Daudz Aspazija stāsta par Raiņa dzimtenes mīlestību — trimdās taču pavadīti vairāk nekā divdesmit gadu! Viņa pirmā lasa Raiņa dzejoļi «Bij dziļa ziema, kad projām gāju», viņa ir blakus, kad top Latgalei velītais «Manu jaunu dienu zeme», luga «Pūt, vējiņi», «Krauklītis». Kastanolas tuvumā, augstajās Brē kalnā viņa kopā ar dzīvesbiedru vēro, kā «dienvidu zilumā mākonīts iet skatīties uz māju pusī».

1932. gadā Aspazija publicē apceri: «Kur Rainis jutās visvairāk mājās?» Un arī šeit viņa pirmām kārtām piemin Latgali kā dzejnieka «ilgu un sapņu zemi, kur saule ar zelta ķemmēm maļus sukājus un kur tas kopā saudzis ar Daugavu kā ar māti.» Vēl vairāk — Aspazija norāda vēl kādu fragmentu dzejā, ko lasītāji gan

parasti nemaz nesaista ar dzejnieka bērniību un jaunību, bet kas acīmredzot ir tiešs dzimtā novada tēlojums. Tas ir Induļa monologs jaunības drāmā «Indulis un Ārija» tajā brīdī, kad varonis atminas pagātni:

Viss dziļi aizaudzis kā mūža mežs,
Tik viens man stāv tur gaišā atmiņā:
Mazs izcirsts laukumiņš, mežs atkāpies
Un saulei vietu devis. — Zajā maurā
Ar zelta sētuvīti Dieviņš gājis.
No meža izbīda tur vijolītes
Un zālē ievijušās, zilām acīm
Kā slēptie laimes brīži lūkojās.

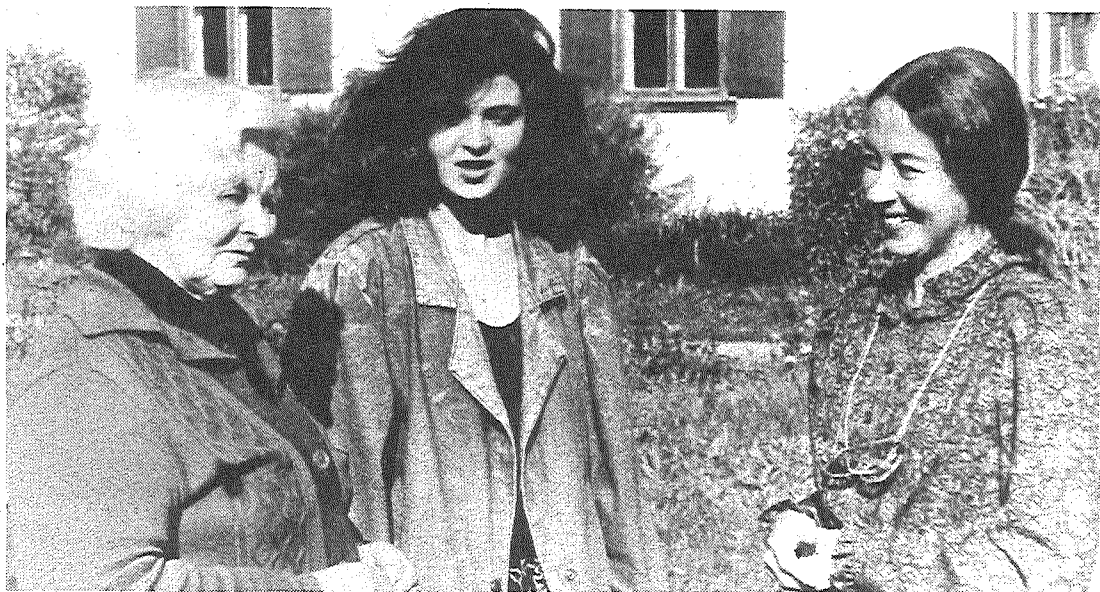
Dzīve aizved projām no šī saulainā stūrīša — pretī ciņām, meklējumiem, garīgai pārtapsanai. Liek meklēt un salasīt prieka drumstalas pa vienai kriptaiņai — lai nezaudētu ticību cilvēcībai un Saulei. Taču Aspazija arī zina — tas, kurš pats mīl Sauli, to Saulei nekad neatstās un palīdzēs viņam pacelties pāri visām tumšajām dienām, postam, pārdarījumiem. Savu piezīmju noslēguma daļā Aspazija uzsvēr — dzejnieka būtības, viņa labāko daļu pie sevis paņems Saule un atstāros to pasaulei — labestībā un garīgumu rosinošā spēkā.

JAUNO DIENU ZEMĒ

Ceļu uz tagadējo Aizkalni — uz Jāņa Raiņa un vēlāko laiku Jasmuižu zina ne tikai mūsu republikas ļaudis. Uz šejieni brauc skolu jaunatne, kura par Raiņa dzīvi un daiļradi mācās latviešu literatūras stundās, brauc pieaugušie. Jau astoņus gadus muzeju šeit vada Baiba Ducmane — enerģiska un zinoša darbiniece. Viņa ir panākusi, ka beidzot atvērta un ar apmeklētājiem savā valodā runā Pliekšānu dzimtas māja, ka te ievērojami palielinājusies keramikas pastāvīgā izstāde, pāri Jašai uzcelts trosēs iekarīnāts tiltiņš, un daudz cita. Viņa ir sarosinājusi arī vietējo kultūras dzīvi. Piemēram, tagad arī Aizkalnē ir savs etnogrāfiskais ansamblis.

Muzejs izvērsis plašu darbību kultūras pasākumu organizēšanā. Te savus darbus labprāt izstāda republikā pazīstami mākslinieki, sevišķu lomu piešķir tiem, kuri dzīvo un strādā Latgalē — tēlotājas un lietišķās mākslas pārstāvjiem, rīko tikšanās ar rakstniekiem, dzejniekiem, ievērojamiem kultūras darbiniekiem. Viens interesants notikums muzejā seko otram. Jāņa Raiņa jauno dienu zeme modusies ne tikai ar to, ka te raženi darbojas viņa vārdā nosauktā kolhoza ļaudis, bet arī ar to, ka te rostīgs ir muzejs. Baiba Ducmane gan apgalvo, ka tie seši ar pusi tūkstoši cilvēku, kas jau pabijuši te šogad, esot neliels skaits apmeklētāju, bet tomēr mūsu laikos, kad visur tik daudz notikumu, tik daudz ko redzēt, tas nepavisam nav maz.

ATTĒLĀ: muzeja labais gariņš B. Ducmane, (no labās), zinātniskā līdzstrādāniece Dace Vārava un muzeja uzraudze Monika Prodnece.

Jasmuiža Pliekšāna redzējumā

Šis tēmas aizgūtas no izglītības ministram Jānim Rainim dāvētā albuma fotogrāfijas ministram Jānim Pliekšānam dāvētā albuma fotogrā-

BRĪNUMZIRGI

Pirmās jātnieku sacensības Padomju Krievijā notika 1925. gadā — piedalījās armijas pārstāvji. Šādas sacensības iekļautas arī PSRS Tautu sporta programmas. Bet sacensības kā tādas sākušās jau sirmā senatnē, par tām uzzinām no senās ķīniešu vēstures. Jātnieku sports lielā mērā ir Vidusāzijas republikās — auļošana lielā atālumā, ko sauc par baigu, jātnieku cīņas zirgos — saiss un odarišs, par āža kautķermega iegūšanu — kokpārs un ulaks, spēle ar bumbu — čovgāns. 1935. gadā 34 turkmēņu jātnieki no Ašhabadas noauļoja līdz Maskavai, augusta beigās visi, pārvarējuši lielas grūtības, sasniegta mērķi, saņēma Sarkanās Zvaigznes ordeņus.

Pašlaik mūsu valstī funkcionē vairāk par pieciem desmitiem hipodromu, darbojas daudz lielas zirgaudzētavas, no kurām vienai — Centrālajai Maskavas — 1984. gadā apritēja 150 gadi. Tā ir vesela pilsētiņa ar daudzām izbūvētām, hipodroma centrālajā ēkā ir tribīnes 10 tūkstošiem skatītāju. Mūsu zemē izaudzēti arī tādi rīkšotāji, kuri klasisko 1600 metru distanci veic ātrāk par diviem minūtiem. Piemēram, zirgs Antlins, kuram nebija līdzīgu Starptautiskās klases žokejs N. Nasibovs ar to trīs reizes ieguva «Etropas balvu». Viņa līnija turpinās daudzās pēcnācējas.

Sportam zirgus audzē īpaši, klasiskajiem veidiem sevišķi piemērotus uzskata Budjoniņa šķirni, analfiniekus, Trakenas šķirni, un citas. Pīlgrīdību sporta zirgs sasniedz 3,5 gados, līdz tam viņu gatavo no sešu mēnešu vecuma, pierādina pie pavadās, mazgāšanas un sīrīšanas, nagu kopšanas. Reizē ar to norūda fiziski, iemāca paklausību, prasmi izdarīt skaitas kustības pārvarēt šķēršļus un tamlīdzīgi. Divus gadus veciem zirgiem slodzi palielina, nodarbības kļūst sarežģītākas, bet 2,5 gadu vecumā pārvēd uz augstāko, noslēdzošo klasi, kur ar tiem strādā 11 mēnešus. Triju gadu vecumā un līdz mācību beigām atlikušajos mēnešos zirgu māca jāšanai lauka apstākļos, mierīgi un pārliecinoši: sojot, rīkšot un aujot, turpina mācīt pārvarēt šķēršļus. Pēc apmācību pabeigšanas zirgs prot izpildīt cilvēka komandas, tas ir spēcīgs

un veikls. Kad sekmīgi nokārtojis «eksāmenu», tam sākas sportista dzīve.

Plašu popularitāti iegūst arī zirgu tūrisms. Pirmsākumi tam tāpat iesniedzas tālā senatnē. Iecienīti maršruti ir pa Adigeju, Stavropole novadu, Aizurālu, Ķemerovas apgabalu, Cuvaijas APSR, Dienvidurālu, Austrumkazahiju un daudz citi. Pirms doties ceļā, arī šiem tūristiem daudz jāmacās, jāpierod pie zirgiem.

Zirgi ir veikli cirka mākslinieki. Kuru gan atstāj vienalīdzīgu voltīzēšana, un citi triki. Viens no ievērojamākajiem cirka meistariem P. Krutikovs prata jāt pa augstu 6,5 metrus garu tiltu, kura platums bija tikai 16 centimetri. Cits meistars — J. Merders savukārt jāja pa balķi, apvītu ar virvi un novietotu piecu metru augstumā. Zirgi ir arī kinomākslinieki. Visi, kas redzējuši filmu «Drosmīgie ļaudis», atceras Bujanu. Viņa saimnieks Irbeks kādreiz PSRS Tautas skatuves mākslinieku M. Jansinu sadomāja apsveikt divatā ar savu miluli — saposa to un... ieradās piektajā stāvā, kur dzīvoja aktieris. Zirgi piedalās teātru izrādēs, pie tam vēl uz Maskavas Lielā teātra skatuves, kad tur uzveda «Borisu Godunovu», «Hovanščinu», «Ivanu Susajinu», «Donu Kihotu» un daudzas citas operas, izrādes.

Cetrkājainais cilvēka draugs palīdz tam darbā, pie tam pat tādās vietās, kur tehnika ir bezspējīga. Daudzās republikās iecienīta ir zirgu gaļa, no ķēvēm iegūst atspirdzinošu un spēcinošu dzierienu kumisu, ar kuru turklāt ārstē no tuberkulozes un citām slimībām, ierīkotas speciālas slimnīcas un sanatorijas. Kazahu un baškīru šķirņu ķēves piena izslaukumos neko neatpaliek no govīm — laktācijā dod pa 2500 — 2750 litriem. Tās slauc tikai pavasarī un vasarā. Ar kumisu tagad ārstē arī citos mūsu valsts reģionos, to pielieto pret kuņģa čūlām, paratifu, vēdera tīfu, dizentēriju. Zirgi ir arī asins donori, no to asinīm gatavo serumus pret botulismu, gangrēnu un citām slimībām. Medicīnā izmanto arī kuņģa sulu.

Tādi brīnumaini ir zirgi, kuri dzīvo mums līdzās.

APSVEIKUMI

Lai ar gadiem rokas cietas kļuvušas,
Lai ap acīm grumbu tiklīnš vīts,
Jūsu sirdis nava gurušas,
Citiem tik daudz laba padarīts!
Sakot paldies par darbīgo mūžu,
sirsniņģi sveicam

80 gadu jubilejā:
KIRJANU PODSKOČEVA,

70 gadu jubilejā:
**HELENU PAUNIŅU,
PRASKOVJU FIRSOVU,**

60 gadu jubilejā:
**ZINATDU ISAJEJU,
VAVILU MALIŠEJU,**

55. dzimšanas dienā:
**JEKATERINU SKUTELI,
JEVDOKIJU NIKOLAJEJU,**

50 gadu jubilejā:
**LEONTIJU KOLESNIKOJU,
JEFIMIJU IVANOJU,
NADEŽDU STOĻAROVU!**

Kolektīva vārdā — agrofīrmas
«Krasnij Oktjabrj» adminis-
trācija, partijas, arodbiedrības
un komjaunatnes
komitejas

LĪDZJŪTĪBA

Kam, māmiņa, tālu gāji,
Kā saulīte norietējī!
Man pietrūka mīļu vārdu,
Tava gudra padomiņa.

Tautas dziesma
Izsakām dziļu līdzjūtību tuvinie-
kiem, no Jelenas BERNĀNES uz
mūžu atvadoties.

Agrofīrmas «Krasnij Oktjabrj»
administrācija un sabiedriskās
organizācijas

TRIJU KUNGU KALPI

No mutes mutē tiek pārstāstīti
gadījumi par kungiem un kalpiem,
bet kopš tiem laikiem, kad cilvē-
ki iemācījušies rakstīt un lasīt,
izgudrojuši avižu un žurnālu iespēša-
nu, sākušas saglabāties arī rakstiskas
liecības. Un vienmēr ir gadījies tā,
ka kungi paliek muļķos, bet kalpi
ir tie gudrie un vilģīgie. Man ne-
ļaus samelot arī visu mūsu cieni-
jamais kungu un kalpu pazinējs Alek-
sanders Sergejevičs Puškīns, kurš atklā-
tībai ir nodevis popa un viņa dar-
binieka Baldas attiecības.

Bet senajos rakstu un citos pie-
minekļos mēs bieži neatradīsim zi-
ņas, ka viens cilvēks varētu būt
tik izmanīgs, ka paspētu izkalpo-
ties reizē trim kungiem. Lai cik
veikls zellis bija Seviļas bārdzinis,
taču arī tas nespēja tikt galā ar
tik pamatīgu darba lauku. Bet laiki
mainās un līdz ar to arī iespējas.
Kas pirms simts gadiem bija neiedo-
majams, tas mūsu laikos ir pašā
reizē.

Tālu neiesim pēc piemēriem. Pir-
mie agros rītos rajona lielus un ma-
zus ceļus pamodina šoferi, kuri brau-
kā ar dzeltenīgām kā sviests auto-
cīstēm ar uzrakstiem «Piens». Jau
četros no rīta, reizē ar pirmajiem
gaiļiem, kuri tomēr vēl šur tur
dzied, pa visu plašo apkaimi sāk
skanēt vakuumsūkņu balsis par zīmi
tam, ka fermās sākusies brūnāju
un raibaju slaukšana.

Nekā sevišķa tur nav, sen pie-
rasta aina, neviens neliekas izbri-
nījies par šo agrīno braucēju. So-

feris kā visi citi. Bet ne vien-
mēr kabīnē sēd parasts cilvēks, bie-
ži vien pie šīs mašīnas stūres ir
īsts virtuozs — triju kungu kalps.
Kā tas iespējams? Ļoti vienkārši.
Daudzi piena pārvadājamo cisternu
šoferi saņem savu pamatalgu — par
to, ka stūrē pa ceļiem no fer-
mas līdz siera rūpnīcai plus tam
viņi ir arī ekspeditori — saņem
algu arī par to. Bet tas vēl nav
visi. Zināms, kādu pienu ražo saimnie-
cības — ar tādu kauns rādītis
cilvēkos: neīrs, ar mehāniskiem pie-
jaukumiem, piesūcies ar kūts un
skābbarības dvakām, vēl arī acīm
nesamanāmiem mikrobiem, antibioti-
kām un citādām vielām. Protams,
protams, ne viss un ne vienmēr,
bet bieži vien. Tādu īpaši bagātinātu
un ar ūdeni atšķaidītu pienu nelab-
prāt pieņem sierotavā. Bet saimniecī-
bai no tā tomēr jātiek vajā — un
piemaksā šoferim par māku apvār-
dot pieņemējas, pierādīt, ka melns
ir balts. Par šo papildu atalgo-
jumu dažs apzintīgāks nopērk pa
šokolādes tāfelītei, ko uzdāvināt labo-
rantēm. Par neapzintīgajiem nerunā-
sim.

Lasītājs jau ir paguvis saskaitīt,
ka tā sanāk trīs algas. Lielas vai
mazas, bet trīs. Un šoferis ar
prieku kalpo šiem trim kungiem.
Stāsta, ka viens otrs sākot domāt,
ka viņi, nabadziņi, noguruši no tādas
pārslodzes, ka vajagot pārvēst uz
lielāku, bet vienu algu. Vai tam var
ticēt?

Benedikts KAULACIS

Ventilators

NEIESPĒJAMS GADĪJUMS

Esmu no tām sievietēm, kuras stingri pie-
turas pie likumiem un kārtības. Ja reiz bija
nolemts, ka dzērvenes var sākt lasīt no 15.
septembra, tad pie tā arī palieku.

— Dullā, — vienreiz saka kaimiņiene. — Ar
saviem principiem ziemu paliksi vispār bez vita-
mīniem. Zini, ar ko tas draud?

— Ar cingu, vai, zobi izkritīs?

— Priekš tam jau var skujas pagrauzt. Bet
morsinš? Ko vīram iedosi uz pagīrām? Re,
Madaliņa jau veselu kublu pielasījusi. Tā ka
meļ pie malas savus untumus un ejam uz pur-
vu.

Kad ieradāties ar sīkiem bērņiem un priedī-
tēm noaugušā kļajumā, kur zem kājām žļakstē-
ja ūdens, priekšā bija jau vesels bars ogotāju.
Ar lieliem spaiņiem, groziem, mugursomām,
kulēm. Vienam uz rokas pat milzīgs kompass
bija, it kā mūsu stikājā purviņā varētu apmal-
dīties. Visi barā nostaigājām visu dienu, vakarā uz
mājām tomēr aiznesu pilnu trīslitru kanniņu.

Bet tie kaimiņi, kuriem neparādīju kanniņu,
ne par kādu naudu negrib ticēt, ka varēju
salasīt tik daudz ogu. Tā esmu kļuvusi par
otru lielo meli baronu Minhauzenu. Bet jei bogu,
nemeloju!

Rozālija KURME-LOVE

Vasals! Kū pasaceisil!

NOLEMTĪBA

Viņš būtu dzīvojis simtu gadu bez viena,
Ja negadītos šī liktenīgā diena.
Vēl būtu aris, sējis un plāvis,
Mīļējis sievu un cūkas kāvis.
Par dzīvi dzīvīti būtu smaidījis,
Jo trešo dēlu jau gaidīja.
Zēl, ka pats sevi netika saudzējis —
Trakā dzeršana visu traucēja.

KĀ KURŠ

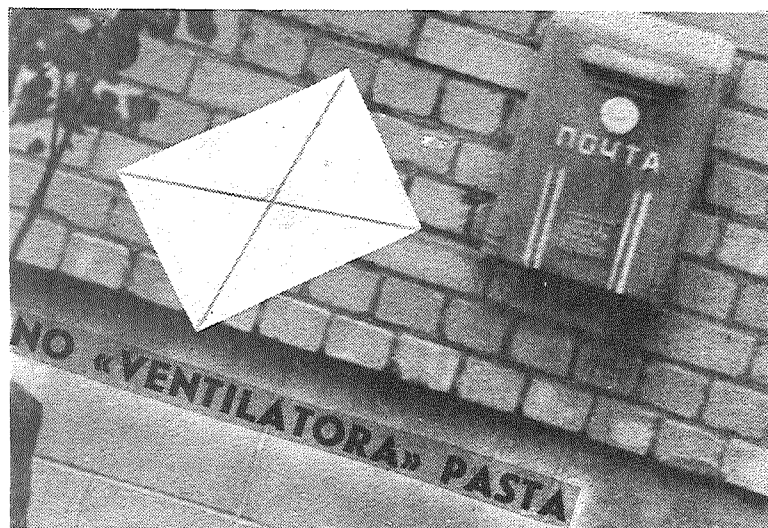
Dažs rakstot memuārus,
Dažs filmējoties prieku gūst.
Dažs izšķiež spēkus dzeršanā,
Dažs kandžu dzenot bagāts kļūst.

Laimdots VĪKSA
Līvānos

VIENMĒR VAJAG

Kad sirdij pietrūkst
atbals,
favā,
favā sirdī
dzirdēt savu
gribu.
Un kafiju smaržīgo
no svešām ielām
dzeru tavu.

Dace MUHENBERGA

Zaseku fermas mehāniķis Ivans
Turčanovs piedzēries atpūtās (guleja)
darba vietā piena nodalē. Līdzās
vājājās sarkans rokas pulkstenis,
sadauzīts, un nazis. Līdz šim viņš
jau divas reizes sodīts, par dzer-
šanu atņemtas autovadītāja tiesības,
bet pagaidām nav labojies. Kolek-
tīvs un administrācija domā, ka stei-
dzami jāšūta ārstēties no alkohola
Ivanu Turčanovu, savādāk būs cilvēks
pagalam. Pašlaik viņu par cilvēku grū-
ti nosaukt.

«Ventilatora» piebilde:
tiešām smags gadījums. Tā ka mums
nav iespēju šo fenomenu ierakstīt
slavenajā Ginesa rekordu grāmatā,
tad atklājam savu — ventilējamo
grāmatu. Paldies par labo ziņu! Aici-
nu arī citus lasītājus nekautrēties,
rakstīt.

Redaktors A. RANCĀNS

JAUNAIS
CEĻŠ

Laikraksts «Jaunais Ceļš» («Новый
путь») iznāk 1 reizi nedēļā latviešu
un krievu valodā sestdienās. Foto-
salikums.

Redakcijas adrese: 228273 Preiļu rajona Riebiņu
ciemā, agrofīrma «Krasnij Oktjabrj». Telefons —
redaktoram un nodaļas vadītājam — 56732

Met. 1220
Pasūt. 5775

Iespēsts Latvijas PSR Valsts izdevniecību, poli-
grāfijas un grāmatu tirdzniecības lietu komitejas Dau-
gavpils tipogrāfijā. Formāts — 1 nosacīta iespied-
loksne.

TOLSTOPJATOVŠ